

DRET A L'AIGUA

El 2010 el dret a l'aigua i al sanejament va ser declarat com a dret humà per Nacions Unides. Forma part de les lleis internacionals, i és un dret legalment vinculant per als Estats.

L'aigua ha de ser disponible, a les llars de les persones durant cada hora del dia; ha de garantir-se la qualitat; ha de ser assequible, això vol dir que el preu de l'aigua no ha de limitar la capacitat de les persones a accedir a altres béns i serveis bàsics relacionats amb altres drets humans, com aliments, habitatge, salut, o educació. Es considera que el cost mai ha de ser superior al 3% dels ingressos totals de la llar. Ha de tenir accessibilitat física, econòmica, no discriminatòria, i informada. La informació i la transparència al voltant de l'aigua estan doncs recollits al dret humà, i ha de gaudir d'acceptabilitat, un terme que explica que no es pot discriminar l'accés a l'aigua per motius de gènere, grup o ètnia. Per exemple, en alguns països la manca de privacitat discrimina l'accés de dones i nenes als serveis, i en indrets de Palestina, on l'aigua la gestiona Israel, no arriba de la mateixa forma als assentaments israelians que als nuclis on viuen persones palestines.

L'aigua és un recurs natural limitat. Només el 2,5% de l'aigua del món és aigua dolça i, d'aquesta quantitat, menys de l'1% es localitza en llacs, reservoris i rius. D'aquest 1%, el 30% és aigua subterrània, humitat del sòl i atmosfera, mentre que el 70% restant es troba en forma de glaceres, permagel i neus permanents.

L'accés a l'aigua potable i al sanejament adequat és fonamental per al benestar de la humanitat. El 2020, el 74% de la població mundial va utilitzar un servei d'aigua potable gestionat de forma segura (OMS i UNICEF, 2021) mentre que, el 2022, aproximadament 2.200 milions de persones mancaven d'accés a serveis d'aigua potable gestionats de manera segura (UNICEF i OMS, 2023).

En aquest context és important tenir en compte que l'accés a l'aigua potable i al sanejament es caracteritza per una distribució geogràfica molt irregular en la qual les lògiques Nord Global–Sud Global es veuen clarament reflectides.

Els països del nord global gaudeixen d'una cobertura total o gairebé total d'aquests paràmetres mentre que Amèrica Llatina, el sud-est asiàtic i molt especialment l'Àfrica tenen percentatges de cobertura inferiors, que en alguns casos no arriben ni a la quarta part de la població.

També es detecta una clara disparitat entre els consums mitjans d'aigua per persona i dia per raó de país, els més empobrits tenen un menor consum. D'igual manera, també existeixen desigualtats en l'accés a l'aigua i al sanejament relacionades amb el gènere que aguditzen altres desigualtats, com l'accés a l'educació i a la salut.

Activitats

Edat: Primer cicle d'ESO

Duració: 40 minuts

Materials: Llapis, llibreta, projector, cartolina

Objectius:

- Generar consciència sobre les desigualtats en l'accés a l'aigua

Descripció de l'activitat

1 Primerament, mirem el video "[¿Cuántos kilómetros andarías para conseguir agua?](#)" Demanem a l'alumnat que escriguin els quilòmetres, els països i les malalties a les quals es fa referència al video.

2 Reflexionem plegades* mitjançant les següents preguntes:

- Quin missatge transmet en vídeo?, qué en penseu?
- L'aigua és un recurs natural limitat o il·limitat?
- Per a quines activitats del nostre dia a dia fem servir aigua?
- Què passaria si no tinguéssim accés a l'aigua potable al nostre municipi?
- Què en penseu del fet que nosaltres puguem obrir una aixeta i tenir aigua i a molts altres llocs del món, no tinguin aquesta possibilitat? és just?

3 Finalment, els demanem que a casa juguin a [La calculadora de l'aigua](#) i que escriguin els resultats obtinguts.

4 A la següent sessió, comentem els resultats iensem plegades proposades per reduir el nostre consum d'aigua. Fem un decàleg d'estalvi de l'aigua que podem deixar escrit a un costat de la pissarra o a una cartolina.

Ens podem ajudar [d'aquest recurs](#)

*Abans de començar a debatre, podeu pensar amb l'alumnat unes normes de convivència que ajudin a construir un espai segur i lliure de discriminació. Per exemple, no alçar la veu, no són benvinguts comentaris que discriminin a qualsevol persona o col·lectiu, respectar el torn de paraula, etc.

Edat: Segon cicle d'ESO i Batxillerat

Duració: 40 minuts

Materials: Llapis, llibreta, projecter

Objectius:

- Generar consciència sobre les desigualtats de l'accés a l'aigua

Descripció de l'activitat

1 Primer de tot visualitzarem el video [¿Cuántos kilómetros andarías para conseguir agua?](#) Se'ls demanarà que escriguin els quilòmetres, els països i les malalties a les quals es fa referència al video

2 Després, separem a l'alumnat en tres grups diferenciats per a que explorin la problemàtica de l'accés a l'aigua des de tres perspectives diferents:

Grup "Desplaçament": A partir de les xifres de quilòmetres anotades, es proposa que l'alumnat busqui distàncies equivalents entre dos punts del seu municipi. L'objectiu és evidenciar en els entorns quotidians o propers, què representaria per a cadascú de nosaltres haver de recórrer un camí considerable per a tenir aigua.

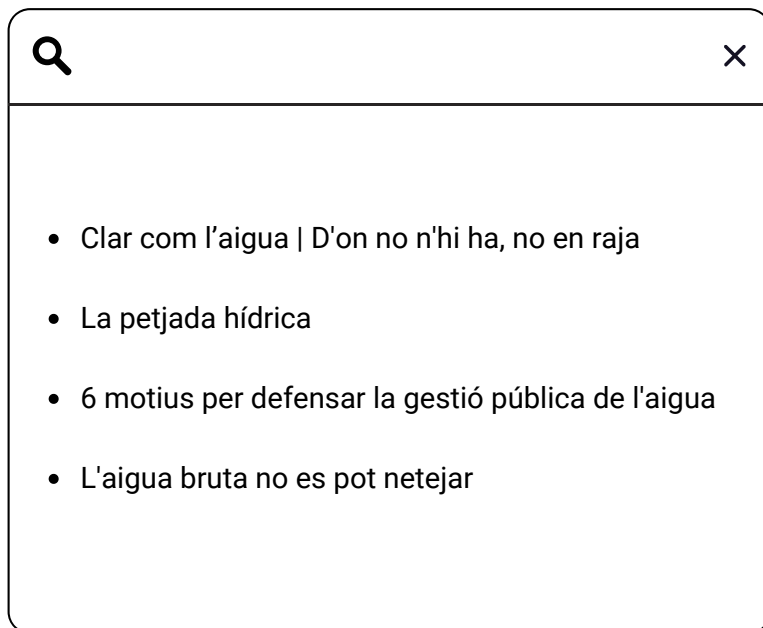
Grup "Geografia": A partir dels noms dels països que s'anomenen o mostren en el vídeo, es proposa que l'alumnat els ubiqui geogràficament i que investiguin quins aspectes tenen en comú o quins els diferencien (per exemple el clima, el paisatge, el nivell de riquesa econòmica, etc.).

Grup "Salut": A partir dels noms de les malalties que s'anomenen o mostren en el vídeo, es proposa a l'alumnat que investigui quines són, què les causa i a quins països tenen més afectació. Es convida els tres grups a compartir els aprenentatges al final de la recerca amb la resta de la classe. Com a resultat del treball i de les reflexions compartides, plantegem a l'alumnat el repte: què passaria si no tinguéssim accés a l'aigua potable al nostre municipi?

Si no dóna temps d'acabar l'activitat a l'aula, pots enviar-la de deures i que la complementin amb una presentació a la següent sessió.

Recursos extra

A continuació, et deixem una caixeta amb uns quants recursos extra que et poden ajudar a preparar l'activitat i a entendre millor del dret a l'aigua.

Ciutats Defensores dels Drets Humans

Organitzen

Participen

Col·laboren

